

Notat om aftenskolerne økonomiske situation

- Kommunal støtte

*Dansk Folkeoplysnings Samråds sekretariat
Senest ajourført august 2018*

Indhold:

- Kommunerne har halveret støtten til aftenskolerne
- Kommunerne forskelsbehandler borgerne
- Udkants Danmark rammes særlig hårdt

Introduktion

Siden 2011 har Dansk Folkeoplysnings Samråd indsamlet og opdateret tal, der belyser den kommunale støtte til aftenskolerne fra 2002 og frem.

I denne udgave indgår regnskabstallene for 2017 og beregnede regnskabstal for 2018.

Fra 2002 til 2018 faldt støtten med **48,0 %**.

I dette notat medtager vi for første gang faktiske regnskabstal for 2017. Det er også første gang siden 2002, at den faktiske støtte er steget. En stigning på knap 1 % fra 2016-2017 er ikke overvældende, men udviklingen ser ud til at fortsætte med en minimal stigning i 2018. Forskellen mellem kommunerne er stadig dramatisk stor. Den kommune, som afsætter flest kroner til formålet, bruger over 18 gange så mange kroner pr. indbygger som den kommune, der bruger mindst.

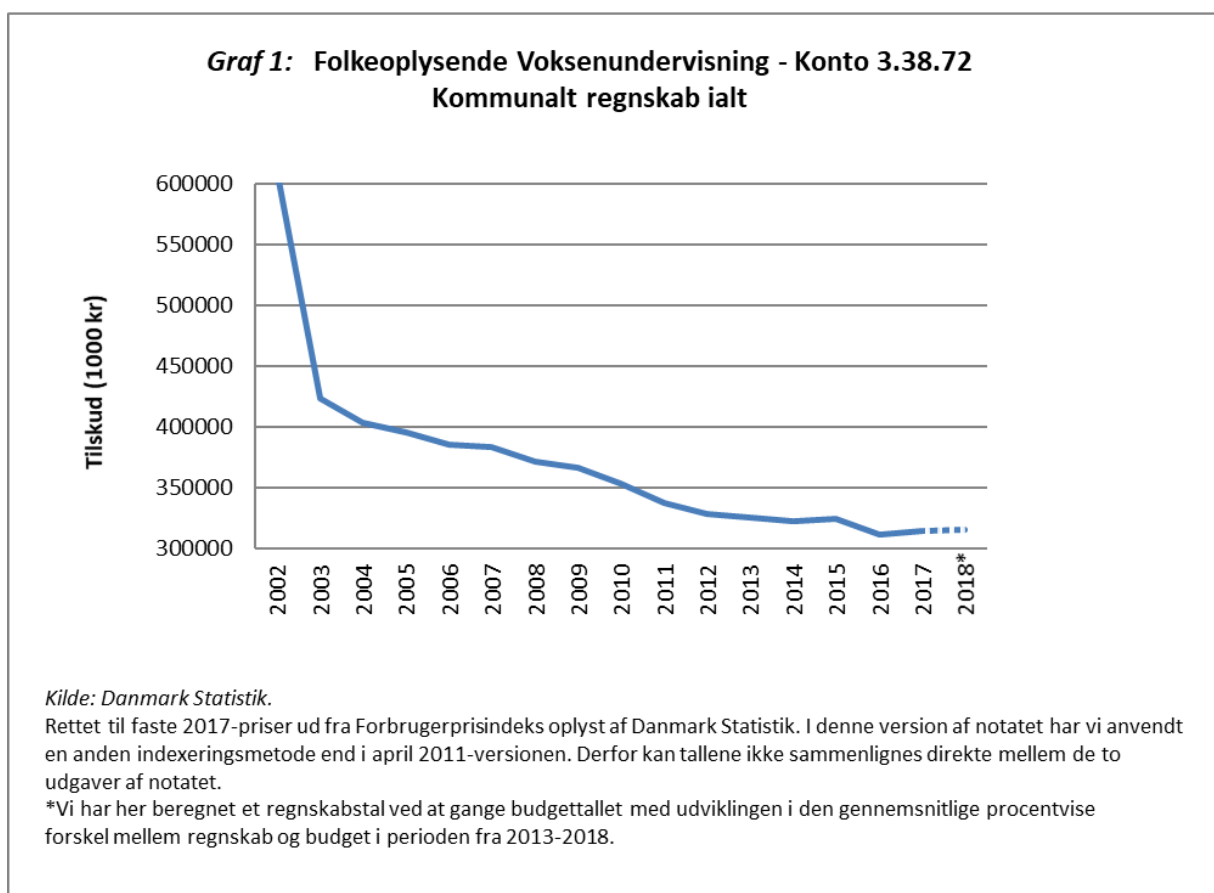


15 års kommunale besparelser på folkeoplysningen

Fra 2002 til 2018 har aftenskolerne mistet 48,0 % af den støtte, de modtager fra kommunerne. I 2002 blev der i alle landets kommuner brugt 608 mio. kr., og i 2018 vil det være 315,8 mio. kr. (Graf 1/faste 2017-priser).

Den første store bid skyldes Folketingets ændring af tilskudsreglerne, som fik drastiske konsekvenser i 2003 (Tabel 1). Men efterfølgende er det kommunale tilskud faldet hvert år indtil 2016. Fra 2003 til 2017 vil det samlede kommunale tilskud til folkeoplysende voksenundervisning falde med 25,4 %.

I de to seneste år ser det ud til, at faldet i støtte er standset og måske vendt. Den samlede kommunale støtte steg med 0,9% fra 2016 til 2017, og den stiger med 0,6% fra 2017 til 2018 (beregnet tal*).



Tabel 1	
Procentvis fald	
2002-2018*	-48,0%
2003-2018*	-25,4%

Når kommunerne skærer i tilskuddet til aftenskolerne, får det en eller flere konsekvenser:

- Deltagerbetalingen bliver højere og/eller
- Udbuddet bliver mindre og/eller
- Kvaliteten bliver dårligere



Kommunerne forskelsbehandler borgerne

Der er meget stor forskel i kommunernes udgifter til folkeoplysende voksenundervisning. En beregning på basis af regnskabstallene for 2017 viser:

- Den kommune, som afsætter flest kroner til formålet, bruger over 18 gange så mange kroner pr. indbygger (149,2 kr.) som den kommune, der bruger mindst pr. indbygger (8,2 kr.). I gennemsnit afsætter landets kommuner 43,1 kr. pr. indbygger (Tabel 2 og 3).

Men der er ikke bare tale om to ekstreme kommuner i hver sin ende af spekteret.

Undersøgelsen viser også:

- De ti kommuner, som afsætter flest penge til formålet, bruger i gennemsnit 103,9 kr. pr. indbygger, mens de ti kommuner, som afsætter mindst, i gennemsnit bruger 12,9 kr. pr. indbygger.

Tabel 2			
Kommunale tilskud pr. indbygger 2017			
- de 10 laveste		- de 10 højeste	
Gennemsnit: 12,9 kr.		Gennemsnit: 103,9 kr.	
Tønder	15,46	Roskilde	149,18
Vesthimmerlands	14,70	Aarhus	118,11
Morsø	14,14	Gentofte	111,82
Vejen	14,00	Tårnby	106,15
Hedensted	13,99	Gladsaxe	104,20
Jammerbugt	13,30	Hvidovre	100,15
Lemvig	12,47	Lyngby-Taarbæk	92,50
Allerød	11,37	Aalborg	90,13
Haderslev	11,08	Køge	84,00
Vallensbæk	8,23	Frederiksberg	82,84

Kilde: Danmark Statistik.

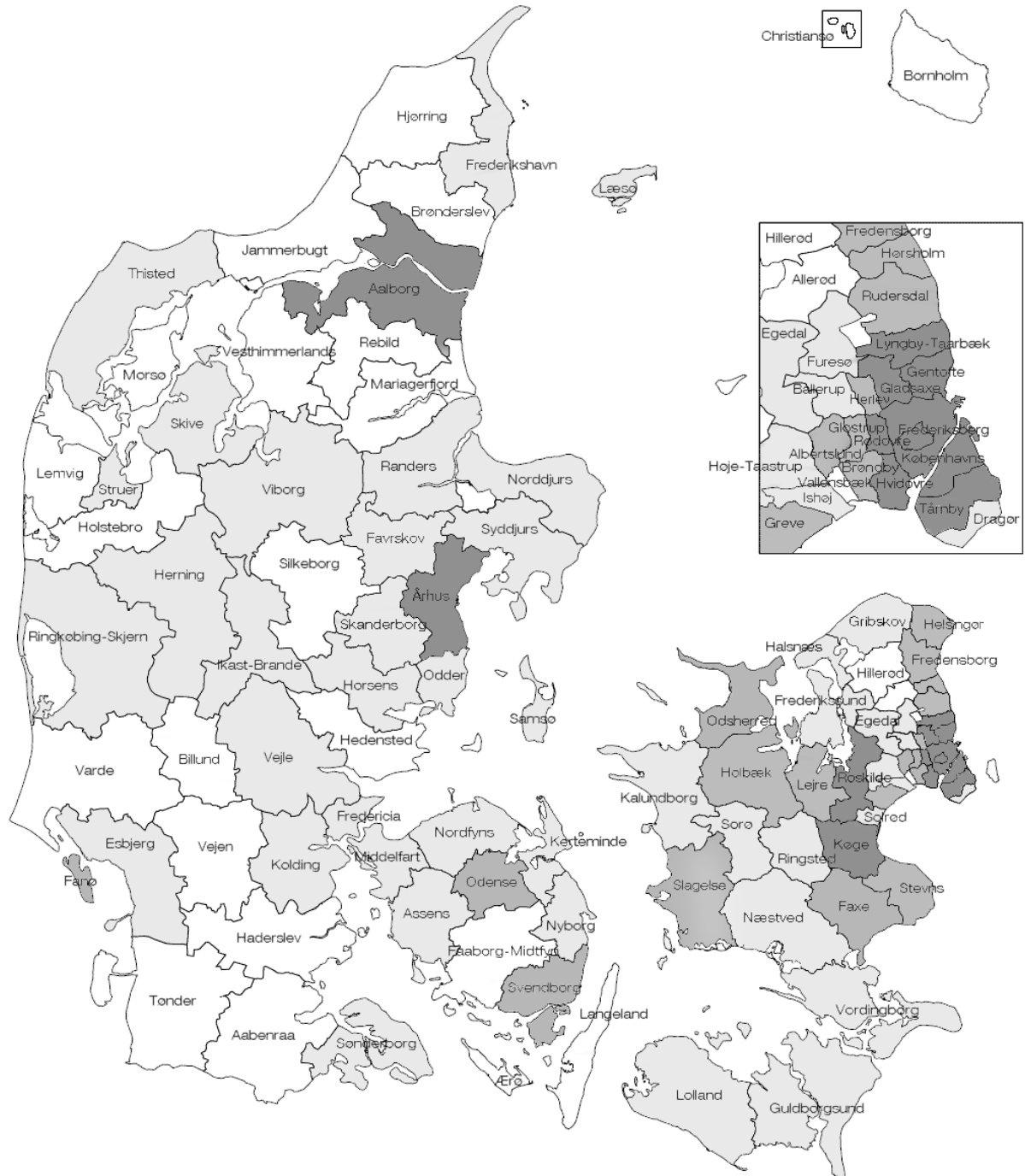
Se også kortet på næste side.

Forskellene i kommunale tilskud betyder enten, at borgerne i én kommune må betale langt mere for det samme aftenskolekursus end borgerne i nabokommunen, og/eller at udbuddet af aftenskolekurser er lavere i den ene kommune end i den anden.



Danmarkskort

Kommuner inddelt efter tilskud pr. indbygger til folkeoplysende voksenundervisning



Mørkegrå	+ 75 kr
Ml.grå	50,1 - 75 kr
Lysegrå	25,1 - 50 kr
Hvid	0 - 25 kr



Udkants Danmark rammes særlig hårdt

I praksis er aftenskolerne ofte et af de eneste tilbud til borgerne om læring og et aktivt fritidsliv, der findes i de mindre befolkede kommuner, det såkaldte Udkants Danmark,

Men netop i disse områder rammes aftenskolerne ekstra hårdt af den kommunale vilkårlighed. Den kommunale støtte pr. indbygger i Udkants Danmark ligger kun på lidt over halvdelen af, hvad de øvrige kommuner i landet giver i støtte pr. indbygger (Tabel 3).

Vi definerer Udkants Danmark som de 29 kommuner, regeringen i 2010 udpegede i forbindelse med en revision af planloven.

Tabel 3

Kommunalt gennemsnit - kr. pr. indbygger

De 29 kommuner i Udkants Danmark	27,3
Landets øvrige 69 kommuner	49,8
Samlet gennemsnit	43,1

Kilde: Danmark Statistik.

